

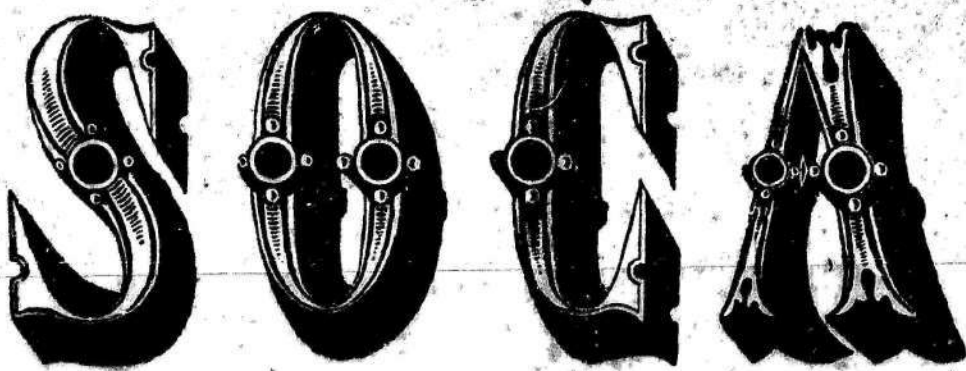
„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolence v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim neprimernim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Srečno novo leto!

Ko bodo naši čitatelji dobili ta list v roke, voščila se bodo razlegala na domu in po javnih prostorih za srečno novo leto. Tudi mi smatramo kot svojo dolžnost, svojim čitateljem in sploh slovenskemu narodu voščiti veliko srečo v novem letu in na to voščilo naslanjati nekoliko razmišljanja o tem, kar smo doživeli v preteklem letu. Pred letom smo izrazili nado, da se bodo naši jugoslovanski bratje v teku leta osvobodili turškega jarma. Čitali smo, koliko krvi so prelili naši junaki na jugu; a žalibože danes se ne moremo še veseliti nad njihovo srečo, še stojijo v orožji naši bratje in čakajo z neomajeno srčnostjo novih odločilnih bitk in pomoči od mogočne slovanske države. Kar se nij zgodilo v teku tega leta, zgodilo se bode sigurno v novem letu. Nadejati se je tudi, da se Avstrija v novem letu pokaže bolj pravična Slovonom, da bode podpirala osvobojenje naših bratov in da tudi doma začne pravo avstrijsko politiko — politiko sprave in pravičnosti.

V preteklem letu doživeli pa smo nekaj tako važnega in velikanskega, kar je ohrabilo in z novim pogumom ojačilo vse boritelje za slovansko idejo: mogočen ruski narod dokazal je, da nij več mrtva masa, ampak da se z vso moralno močjo zanima za svoje slovanske brate po celem svetu. Zavest solidarnosti začela se je s tem dogodkom tako močno širiti, da smejo tudi največji nevarnosti izpostavljeni Slovani upati rešitve in da mora zginiti pesimizem, ki se je polotil nekaterih mlajših slovenskih rodoljubov. — Prestopaje k našim ožjim zadevam moramo konstatovati, da so v začetku tega leta obe poprejšnji slovenski stranki sklopili spravo na popolnoma enakopravni podlagi, katera sprava se je še pre-

cej utrdila in bode popolnoma koristna postala, če padejo nekateri osebni obziri. Naš narod je v tem letu izvršil eno najvažnejših svojih državljanskih dolžnosti: volil je poslance za deželni zbor in reči moramo, da se je vkljub veliki nevarnosti, ki je nastala iz tega, da so se nekatere znane osebe postavile na separatno stališče, vendar rešila narodna čast in da je društvo Slova prav dosti pripomoglo, da nij bil voljen kak Italijan ali sploh protivnik naše narodnosti, kar bi bila prav gotovo največja sramota za slov. narod na Goriškem.

Ukljub nekaterim nasprotjem se je vendar nadejati, da se bode društvo „Sloga“ v prihodnjem letu še bolj vtrdilo in da postane sprava na Goriškem popolna in dobrodejna. — Če se morda spodtikajo nekateri narodnjaki nad odborom tega društva, ne bode to oviralo sporazuma, saj bode v teku leta dana prilika prenameniti odbor in sestaviti ga tako, da bo vgal večini. —

Da bi se to posrečilo, to želimo tako odkritosrečno, da bomo tudi v prihodnjem letu vedno zagovarjali in po mogočnosti trdili narodno edinstvo, zraven pa se vedno potezali za svobodna načela in za vse pravice našega naroda.

V preteklem letu je hotela nemila nam osoda, da smo zgubili najčistejšega in hrabrejšega boritelja; ves narod slovenski občutil je zgubo nenadomestljivega moža, kateri si je postavil najlepši spominek v srcih vseh Slovencev. — A narod naš mora takega moža čestiti tudi po vidnih spominkih in naše prizadevanje bode, da možu postavi narod spominek primeren zaslugam probuditelja naroda na Goriškem. — V tem začetku podpirali naj bi nas po mogočnosti vsi oni slovenski narodnjaki, ki so bili čestitelji ranjkega.

Slovenskemu narodu v obče voščimo, da bi v prih. letu napredoval duševno in materialno in da bi se sopes za eno stopinjo približal boljši osodi. Zvesti vedno vzvišenim principom narodnosti in svobode se bomo tudi v prih. letu neustrašno borili za najsvetejše narodne pravice in brezobzirno grajali, kar je graje vredno, hvallili, kar je hvale vredno. — Biti hočemo pravo glasilo zavednih prim. Slovencev. Naj nas v tem začetku podpirajo vsi naši stari prijatelji, katerim naj se pridružijo še novi. —

Želja se je že večkrat izrazila, da bi naš list izhajal po dvakrat na teden; tudi to se bode zgodilo, če se naši naročniki tako zdatno pomnože, da si smemo upati na tako obširnejše delo brez nevarnosti, da bi po materialni zgubi pokopali vse začetke in če se sploh sčasoma pride do tega, da bode izhajal za vse Primorsko en sam slovenski list.

Sklenivši naše premišljevanje pred novim letom, prosimo vse prijatelje našega odkritosrečnega narodnega začetja, da nas podpirajo tudi s tem, da nam pridobé mnogo novih naročnikov, kateri bodo naročnino redno plačevali. — Prav tako še enkrat opominjamo one gospode, ki nam dolžujejo še kaj naročnine, da hitro poravnajo svoje dolge, če hočejo list še prejemati in se ogniti vsaki sitnosti. — Naročnina naj se še naprej pošilja pod starim naslovom. — Cena listu ostane nepremenjena.

Ured. in Uprav. Soče.

Kako bi se morala urediti Avstrija.

III.

V naši razpravi pride zdaj na vrsto preustroj deželnih oblastij, ljudskih in vladnih. Ta preustroj

LISTEK.

Staro — novo leto.

Ako danes filozofija, specijelno pa metafizika, vse popolnosti in določnosti ima, in ako se uže vse hipoteze morajo umikati aksiomom, nismo še vendar do danes učenjaka našli, ki bi nam dokazal, gde da tista moč tiči, ki preteklost, sedanjost in prihodnost ene od druge deli in loči.

V trudopolnem delu se le redkokrat človeškemu umu izljubi, z enakimi težkimi pojmi se pečati, toda kakor se na preteklost vseh pozemskih stvari še le tačas spominimo, ko nam je blede smrt dragega znanca in prijatelja v večnost odpeljala ter nas na „memento mori“ spomnila, — imamo tudi v vsakdanjem življenju trenutke, ki nas nehoté prisilijo, da se na preteklost spomnimo, da na sedanjost mislimo in za prih. skrbimo.

Ta trenutek nam je danes došel, ko hišna ura o polnoči dvanaest gromceh udarcev sproži. Ta trenutek naznanja nam ravno smrt in rojstvo. Polgo, trdo leto — leto 1876 — se je ravno od nas poslovilo in novo — leto 1877 — nas pozdravlja. Mirno naprej teče v reki časa staro leto ter se kakor vsa prednja v večnost izteka. Skoro ljubeznjivo nas novo leto pozdravlja, toda ne prenačimo se, kajti mnogo skrivnosti za nas ima; gotovo naznanja temu srečo in zdravje, drugemu pa reve in težave in spet drugemu deloma srečo, deloma nesrečo.

Na grobu starega leta 1876 stojimo sedaj! Kaj vendar nam je ono podalo in kaj smo v njem doživeli? Temu splošnemu vprašanju je težko tudi splošno odgovoriti. Sleherni bode v tem veličastnem trenutku nekoliko pomislil in gotovo tudi „facit“ ravno prešlega leta dobro pretuhtal — vsaj to mu je skoro moralna dolžnost. Dogodki in družinskem življenju niso nikakove odprte bukve; ti so mariveč patrijarhalne skrivnosti, ktere le onega zanimajo, ki se je teh homatij udeležil, za drugo pa — udeležnike — morajo biti sveti.

Nekako potrebo čutimo, da si še enkrat odprto prešlost predočimo in mej tem ko eden veselega serca to stori ter rad na vesele prešle čase misli, se drugemu spet ta pogled stidi in žalost ga prešine.

Človekovo življenje primerjamo navadno z odprtim jezerom. Človek je čolnar, naše bitstvo je čoln in magnetna igla, ki nam pot kaže, nam je um in pamet. Akopram nam ta igla pravo pot kaže ter nas skrbno vodi, imamo vendar tisoč in tisoč čolničev, ki mirno poversje jezera kar naenkrat zapusté in mej strašanske valove dospéjo. Tu se nam pokaže visoko skalovje in nevarna globočina, kder se vse naše lepe nade zgrudijo v globočino neusmiljenega jezera.

Koliko takovih lepih nad je v ravno preteklem letu po vodi splavalo? Koliko lepih sanj je za nas utouilo? Kdo bi solzice štel, ki so nas globoko ranile in nam neizručene bolečine napravile? — Toda kdo nam pa tudi neizmerno veselje popiše, ktero smo ravno v pretečenem letu doživeli?

Res je, kakor latinski pregovor pravi: „quis-

que suae fortunae faber est“, in res je, da nij vse, kar bi dobro in pravo bilo, v kovačiji življenja človek izkoval. — Marsikteri priden kmet je od spomladi do jeseni neutrudljivo kopal v domačem vertu, na lepem zelenem travniku in v rodovitnem vinogradi; — spet drugi se je malo ali pa nič brigal za domačo družino, nij se tudi orala dotaknil in nij tudi ne kose ne srpa v roke prijel, da bi obilno žita v skedenj spravil. „Kedor je se solznimi očmi sejal, pravi sveto pismo, bode vesel žel“, toda vendar sovražijo nebeske moči vse, kar je človek ustanovil ter trdo delo kmeta ali z ognjem, ali s točo ali pa s povodnijo uničijo in pokončajo.

Kteremu je v pretečenem letu nemila osoda le pogubo in nesrečo prinesla, ta se ne bode z veseljem na preteklost spominjal in skušnje, ktere je doživel, ga bodo tem bolj osrčile, da bode previdno in s prevdankom v bodočnost gledal. Toda bodočnost je skrivna stvar. Nemogoče je človeku v bodočnost gledati, toda, ako vse to, kar smo v ravno pretečenem letu v novem letu pametno in pravilno porabimo, tu nam bode prihodnost ako ne popolnoma vsaj vendar nekoliko gotova.

Zato naj nikar ne obupati! Polni lepih nad pričakujemo od bodočnosti — od novega leta 1877 — srečo in blagoslov božji za naš trud. Nikar biti strahljivi in obupljivi, sladek naj nam bode boj z bodočno osodo! V zaupanji na Boga in zanašaje se na moč in stanovitnost delavnih naših rok, ktere tudi v novem letu križem držati nočemo, stojimo pri zibelki nove dobe našega življenja, in zategadelj hočem upati, da

moral bi se izvršiti v zmislu naših poprejšnjih član-
kov na podlagi popolnega federalizma, v zmislu nar-
avnega in zgodovinskega prava narodov avstrijskih.
Če v Avstriji mislimo na kak državni princip, mora-
mo zmerom tudi misliti na težavo njega dobre in
srečne izpeljave, kajti premnogo skušenj imamo za to,
da se, posebno pri nas, najboljša stvar tako zavozi, da
postane ostudna. Mi se ne bomo striktno ozirali na
tak federalizem, ki pomenja separatizem in se ozira na
vsako, še tako malo deželico, kajti mala deželica po-
dobna je v tem mali srenji, ki ne more prenašati
stroškov popolne, svobodi primerne avtonomije; mi se
hočemo ozirati samo na tak federalizem, ki se strinja
s tirjatvami napredujoče in močne države; mi hočemo
zagovarjati tak federalizem, ki ima v sebi vsa poro-
šstva zdravega državnega življenja in stalnosti. Ker pa
samo naravnost nasprotni oni avtonomiji, ki se zgubi
v neskončno in se ozira na najmanjše molekule, mo-
ramo nekoliko podvreči naši kritiki sedanjo razdelitev
avstrijskih dežel in naravnost izreči, da se na priliko
za take deželice, kakor so Goriška, Isterska itd. ne
da misliti popolnoma odgovorne dež. vlade ali popol-
ne samouprave. Mi vidimo n. pr., da so take male
korporacije, kakoršen je naš dež. zbor, le na videz
nekoliko avtonomne in da tudi ne bi mogle prenašati
popolne samouprave z odgovorno vlado na svoji strani.
Nadalje vidimo, da deželni odbori ne odgovarjajo na
nobeno stran, da niso še dobre administrativne kor-
poracije ne in da sploh na podlagi sedanje polit. os-
nove avstrijskih dežel nij misliti na napredek in srečo
raznih avstr. kronovin. S kratka, mi se ne vjemamo
z onim federalizmom, ki je podoben partikularizmu, in
samo prepričani, da kder veleva to praktičnost in
splošna korist, je treba celó prezirati kaka stara pis-
ma, kajti federalizmu v Avstriji mora biti prva pod-
laga narodnost, na katero se mora po novejšem in
popolnoma naravnem pravu vsak državnik poprej ozi-
rati, nego pa na meje starih grofij in drugih fevdal-
nih gospodarstev iz srednjega veka.

Narodnostni princip, naravno pravo in pa državna
prevladnost tirja, da se federativni del Avstrije koli-
kor mogoče povečajo ter da se njih število zmanjša.
Uže gof Hohenvart nasvetoval je nek sistem po gru-
pah in odlični pisatelji so tudi pisali, da je treba v
naši državi osnovati deželne grupe, katere bi postale
popolnoma samoupravni deli velike Avstrije. Tudi mi
se vjemamo s tem načelom, ker je najbolj praktičen
in ker se po njem mogoča stori taka samouprava,
kakoršno ima na primer Hrvatska. — Pri osnovi teh
federativnih grup pa bi se moralo v prvi vrsti gledati
na narodnost. — Pametno bi bilo, da bi se Avstrija
razdelila morda v sledeče grupe: 1. grupa: Galicija
in Bukovina; 2. grupa: Česko, Moravsko in Šlezija;
3. grupa: Avstrija nad in pod Anizo, Solnograško,
nemški del Koroške in Štajersko, izvzemši slovensko
pokrajino (Windische Mark) in Tirolsko; 4. grupa:
Slovenski del Koroške, Štajerska slovenska pokrajina,
Kranjsko, Goriško, Trst, Istra; 5. grupa: Hrvatsko,
Slavonija, vojaška granica in Dalmacija; 6. grupa:
Ogersko in Erdeljsko. — Po tej razdelitvi bi bili ze-
dinjeni Čehi v svoji grupi, Poljaki v svoji, vsi Nemci
v svoji grupi in večina Jugoslovancev v dveh grupah;
časoma bi se morda dala osnovati tudi ena sama
jugoslovanska grupa, ker predno pride 50 let, pisal
se bode en sam jugoslovanski jezik, tako se Jugo-
slavani približujejo v literarnem jeziku. — Ogrska bi
ostala to, kar je bila že pred l. 1867, ona ne bi
zgubila družega, nego Hrvatsko; druge pravice bi ji
večinoma ostale s tem razločkom, da bi potem oger-
ski narod ne užival privilegij mej drugimi Avstrije
narodi. Razdelitev v 6 grup je tako naravna in av-
strijskim razmeram primerna, da se na drugačno

razdelitev skoro logično ne more misliti. — Da se
pa pri tej razdelitvi ne more nihče ozirati na neko-
liko 1000 ljudi, ki ne spadajo k glavni narodnosti
grupe, to je očitno; tako n. pr. ostalo bi v česki
grupi mnogo Nemcev, v nemški grupi morda kaj Slo-
vencev, v ogerski mnogo Srbov in Nemcev; v južnih
ali jugoslovanskih obeh grupah še precejšno število
Italijanov. — Tem odlomkom drugih narodnosti bi
se morala v zmislu prave svobode zatgoviti s poseb-
no narodnostno postavo njihove narodne pravice.

Dobra je bila v tem obziru Hohenvartova mej-
narodnostna postava, vsled katere nij v striktno na-
rodnostnih prasanjih imel cel zbor pravice glasovanja;
ampak preskrbljeno je bilo tako, da se vstanovijo v
vsakem zboru narodne kurije, to je oddelki po narod-
nosti, katerih vsak glasuje za se, kakor hitro kako
prasanje zadeva dot. narodnost. Tako n. pr. bi bili
v južni IV. grupi, h kateri bi spadala Goriška, tudi ne-
kateri italijanski poslanci v zgoljivi manjšini; vendar
pa bi jih ne smeli Slovenci terorizovati in z njimi ta-
ko ravnati, kakor zdaj ustavoverci na Dunaji; — prav
zato bi morala biti postava, ki bi zabranjevala tlačit-
ev narodnih manjšin in taka postava bi se morala
nanašati na narodni jezik, prosveto in vse one zade-
ve, ki so v ozki zvezi z bistvom narodnosti. To ve-
lja v obče. Še bolj važna pa je naloga ureditve posa-
meznih grup. Po našem mnenju raspustiti bi se mor-
ali dosednji dež. zbori in odbori in vsaka grupa bi
imela en sam skupni zbor v središčnem mestu cele
grupe. V ta zbor naj bi se direktno volilo in ne po
volilnih možeh in sicer naj bi se volil za vsakih
20.000 prebivalcev po 1 poslanec. Prav tako bi se
moralo obdržati za vso grupo eno samo namestništvo
in ves drugi veliki vladni aparat odstraniti. Cesar-
jev namestnik bi moral biti odgovoren skupnemu zboru
in njemu na strani bi morala stati vlada z razni-
mi načelstvi (dikasteriji) za vsak oddelek uprave po-
sebej. Deželna vlada bi se lahko dala zastopati v
vseh oddelkih (sedanjih deželah) po svojih komisarij-
h, kateri bi nadzorovali poslovanje velikih avtonomnih
občin; ti komisariji pa ne bi smeli v lastnem področ-
ju nič započeti, oni bi bili samo čuvaji postave, ozi-
roma vlade in nadzorniki občin, da zadnje natančno
izvršujejo njim izročene posle. Prav tako bi bilo de-
želni vladi na prosto postavljeno izdrževati si za vsak
dikasterij posebnega zastopnika v manjših centrih (de-
želah).

V področje skupnih deželnih zborov bi spadale
sledeče zadeve: finance, pravosodje, uk in bogočasje,
politična uprava in sploh vse, kar se razumi v pra-
vem pomenu pod imenom notranje zadeve in kar nij
pridržano skupni centralni vladi. Vsaka grupa ima
pa še posebej svojega zastopnika (kancelarja) v skup-
nem ministerstvu. Iz vsega tega sledi, da bi se vlad-
ni in ustavni aparat po vpeljavi nasvetovane sisteme
veliko zboljšal; pa uprava postala bi bolj domača,
poslovanje krajše, razvidnejše, ustavno življenje popol-
nejše in za dežele, boljše rečeno, preobležene davko-
plačevalce mnogo cenejše.

Da bi po taki uravnavi odpadlo mnogo uradni-
kov, to se razumi; a to bi bilo državi le na korist,
kajti mnogo delavnih in izvrstnih moči pristalo bi po
tem obrtniji, trgovstvu in sploh pozitivno produktiv-
nim stanovom, kar je v narodno gospodarskem ob-
ziru le želeži; dokaz, da so države, kder le malo
ljudi je državni kruh, srečnejše od onih držav, kder
vsa mladina sili pod vladne peruti, je prav blizo;
poglejmo si Angleško, Švicarsko, Zedinjene države; tam
nahajamo največje veselje do raznega napredovanja na
obrtujskem in sploh praktičnem polji, oni narodi pa
so prišli zbog samostalnega zaslužka tudi do visoke
stopinje politične zrelosti in po nji do svobode, do

katere stopinje ne bo prišel nikoli narod, katerega si-
novi vidijo najlepšo bodočnost v državni službi. Pri
tej priliki naj tudi omenimo, da bi se v tako vred-
jeni državi tudi sodnije lahko zmanjšale in pri pravo-
sodstvu dosti prištedilo, kajti malenkostne tožbe, toliko
civilne do nekega zneska, kakor tudi kazenske do
neke meje izročile bi se lahko avtonomnim županijam.
Prav tako bi se lahko zljajšal strošek za finančno u-
pravo po odpravi mnogih uradov in po priprostejši
uredbi pri obdačenji in tirjatvi, katero zadujo bi tudi
lahko preskrbele velike srenje same. Po taki uredbi
odpadla bi lahko mnoga glavarstva, mnogi davkarski
in drugi finančni uradi, mnoga, jako draga namest-
ništva, mnogi sodnijski in drugi uradi in zmanjšal bi
se tudi oni jako dragi kontrolni aparat, ki požre na
milijone; vse bi postalo bolj priprosto in naravno,
kajti ljudstvo samo začelo bi se brigati za javna o-
pravila in postalo bi si polagoma svesto svojih drž-
javljanskih pravic in dolžnosti. Če pomislimo, da u-
stava, svoboda itd. so vse lepe besede na papirji; a
v istini nimajo nobenega pomena toliko časa, dokler
ljudstvo samo ne postane prvi faktor v državi in se
ne briga za ustavnost, moramo reči, da naša država
ne bode ozdravila, dokler se ne bo zgodilo, kar smo
ravno kar nasvetovali.

Kedo se danes ne smeje, ko čita, da je turški
sultan proglasil ustavo, ki je svobodnejša od angleške?
Turki, pa ustava! Ali se ne pravi to norca delati se
iz cele Evrope? Tajiti se torej ne da, da le ljudstvo
je prvi faktor za dobro ustavno življenje, in da le v
ljudstvu in ne v uradnikih in ministrih je garancija
za dober uspeh in srečo ustavne države.

Potem ko smo narisali delokrog pravice in dol-
žnosti posameznih delov (grup) federativne Avstrije,
ostane nam še centralna oblast. Na Dunaji bi moral
zborovati skupen avstrijski parlament, v katerega bi
volili deželni zbori svoje poslance (delegat) in sicer
bi moral priti k večjemu na vsakih 20 poslancev po en
delegat.

Temu parlamentu odgovorna bi bila centralna
vlada (ministerstvo) sestavljena tako-le: Ministerstvo
zunanjih zadev, skupno finančno min-terstvo, vojno
ministerstvo in trgovsko ministerstvo, po tem pa 6
deželnih ministrov, ali kancelarjev, za vsako grupo
eden. — Omenjenih 10 ministrov, mej katerimi je e-
den po cesarjevi volitvi predsednik, imelo bi se skupnim
parlamentom vred sledeči delokrog: Vse zunanje za-
deve brez razločka, vse vojaške zadeve, vse trgovske,
železniške in sploh državno prometne zadeve, tergov-
ske pogodbe z inostranskim in finančnega ministe-
rstva delokrog nanašal bi se na kvotiranje raznih de-
žel za skupne stroške in proračun za vse skupne po-
trebe, namreč pa za vojsko, promet, zastopstvo na i-
nostranskem i. t. d. Deželni ministri bi morali imeti
v vseh rečeh popolnoma odločilen glas, kakor resortni
ministri; njih prva naloga pa bi bila, da bi zastopa-
li dotične grupe v središču in po dogovorih z ces. na-
mestniki, oziroma deželnimi vladami posredovali pri
centralni vladi zaradi kvote, katero ima plačati vsaka
dežela k skupnim stroškom, koliko vojakov ima dati
i. t. d. Na Dunaji bi moralo biti tudi še posebno u-
pravno sodišče sestavljeno iz učenih in ljudskih sod-
nikov, deloma po imenovanji, deloma po volitvi, katero
sodišče bi razsojevalo v preprih mej posameznimi de-
žalami, mej centralno vlado in dežalami in sploh v
vseh prepirnih zadevah, katere ne morejo zbori ni
vlade mej seboj rešiti. Po takej osnovi centralne obla-
sti prihranila bi država stroške za 1 celo ministerstvo
in 1 parlament, ker odpadlo bi ogersko ministerstvo in
naš državni zbor, pa še marsikak postransk, jako ne-
potreben urad.

(Dalje v prilogi.)

[Majhla]

nam bode prihodnje leto obilno sreče in nikakoršne
nesreče prineslo.

Srečno novo leto toraj vsem ljubeznjivim pri-
jateljem! —

Narava spi. Seme, katero je pridni kmet v jeseni
posejal, počiva pod gorko odejo snega, ki lepo vipav-
sko dolino pokriva. Nočna tihoča pokriva dom. Mrzel
veter se igra z zmraznenimi drevesnimi vejicami. Sivi
s enogom napolnjeni oblaki pohajajo po firmamentu —
in večer se bliža. Na cesti niti človeka ne najdeš,
kajti hudi mraz zagnal je vse, kar diha in živi v po-
slopje. Na domačem ognjišču pri beli žerjavici je zelo
prijetno, mej tem ko zunaj beli sneženi metuljčki, od
domače burje preganjani, na okna trkajo. V hiši se
luč napravi.

Opazujmo sedaj pri mrleči lampici mirno dru-
žinsko življenje. V polokrogu na ognjišču zapazimo
hišnega gospodarja — očeta, — starejšega sina in
male otroke. Iz majhne ilovične pipice puši stari oče;
pogovarja se s sinom, ki je na dopust od vojakov
prišel, o različnih vojaških stvareh, kako je nanreč
danes in kako je tačas bilo, ko je očka služil cesarju.
Mati pripravlja jedila, kajti nekaka dolžnost jej je skoro,
danes kaj boljšega napraviti, kot navadno. Z ročno
roko spravi žerjavico skupaj: izpod ognjišča privleče
trnog ali "tripež", na katerega ponevko postavi, v
kateri kmalu okusne pečene ribe zapazimo. Pri vsem

tem delu pomaga jej pridna blondinka — njena lepa
hčerka. Miza je pograjena in večerja pripravljena.
Hlapci in dekle so mej tem časom domačo živino na-
pojili in nasitili in sedaj vso družino okolo ognjišča
zbrano lepo z "dobri večer" pozdravili. Vsi so tedaj
doma, oče še enkrat prav krepko iz pipice potegne,
jo potem na stran postavi, in — kratka toda srčna
molitvica naznani kmalu začetek okusne večerje. Pri
očetovi strani visi na zidu velik ključ, ki vrata odpre,
skozi ktere v posvečene kraje kleti dospemo. Podaga
starejšemu sinu, ki se koj napoti v klet. Naša dru-
žina je nocoj prav srečna in zadovoljna, kajti ribe iz
ponevke je tečna in okusna jed in vince iz kleti "ko-
rajžo" družinici podaja. Veselje vedno več postaja,
zadovoljnost se vsem na obrazu vidi, jezik se razvo-
lja, svete pesmi se prepevajo in pripovedujejo se prav-
ljice, ki so primerne za nocoj — za "staro — novo
leto."

J. REBEK.

Črtica iz mojega vojaškega življenja.

(Mozirski.)

(Konec.)

Ob devetih je uže "bobnar drumljal" in vsak
vojak jo je mahal proti kosarpi, da bi ne prišel pre-
pozno, ker disciplina je bila železna. — Dragim čita-

teljem povem le jeden slučaj, namreč to, kar se je
meni prigodilo, akopram nisem niti prvi, niti zadnji,
ki sem kaj takega doživel. — Sedel sem nekega ve-
čera v kavarni. Tam sem slučajno prišel v družbo
dveh bivših sošolcev. Bilo je uže 1/29. Veselje je pri-
kipelo do vrhunca. Na noben način se nijsem mogel
ločiti in ostal sem v družbi "über die Zeit", — kajti
prijatelja me nista izpustila. — "Togskapral" je bil
uže oddal "raport" in tako sem bil drugi dan radi
tega pregreška pozvan k "raportu". — Nadporočnik,
mož hude jeze, zagriznjen sovražnik učiteljev, ker jih
baje zavidal radi dobrih služeb in ker jim je vojaški
jarm glede §. 17. zljajšan, je bil jako razkačen. Mo-
zirski je moral biti radi tega pregreška — tri dni v
— kajhi. — Nič ne dene; man muss Alles probiren"
dejal mi je tovariš "sonst ist man kein Mann". —

Tako nam je le počasi minul čas; vžili smo lepe
u tudi grenke ure. Mej rezervisti niso bili le Ko-
rošci ampak tudi Primorci. Posebno dosta jih je bilo
iz Tolminskega. Nekateri so bili še prav okorni in
nič izobraženi. Videlo se je, da nij še prisijala krasna
zarja omike v kmečko kočjo? In kaj je temu uzrok?
Naša mladina preživi šestokrat najlepša leta, v kate-
rih se duh najbolje izobraževati da, mej neomikanimi
ljudmi, ki jo nič ne morejo podučevati in duševno
spodbujevati. V šolo dohajajo otroci — neredno; tedaj
užijejo le polovico šolske duševne hrane. Veliko otrok
ne hodi še v šolo. Šolska postava se prezira in osta-
ne le črno na belem. Ko je mladina dospela do 14

bolje varovalo zopet razdražiti svojce in gledalo bode na to, da bolj ustreže željam svoje stranke. Sploh pa se ne bode na merodajnem mestu smatrala sposobna za vladanje opozicija, dokler nij ona kompaktna. Treba je toraj najpreje za to skrbeti, da so vsi opozicionanci jedini v načelih in da potem tudi po teh načelih jedino postopajo, ker le potem se pokaže moč naše opozicije, katera ima v jedinstvi svoj izvir. Nij nam treba iskati po družih državah izglede, kateri podpirajo našo terditev, imamo jih dovolj v domači državi. Spomnimo se le na kompakten izstop državne opozicije iz lesenjače pred škotskimi durmi za vladanja takozvanega „Bürgerministerium“. Nemci bljuvali so svojo žolč, kakor bi bili besni, posebno na Poljake. A na merodajnem mestu napravil je ta exodus tak utis, da je moralo Giskra-Herbstovo ministerstvo pobrati svojo culico in odstopiti iz pozorišča. Se vé, da bi še preje bil konec nemške glorijske v Avstriji, ko bi tudi Čehi ustopili v državni zbor, česar nam menda nij treba dokazovati, če pa nočejo Čehi nikakor popustiti pasivne politike, treba da tudi vsa druga državnopravna opozicija izostane iz lesenjače, ker tam tako nikdar nič ne doseže, ter naj prepusti ustavaški koteriji zdravenje Avstrije, katera dopolni v kratkem času svoj fijaško pokazaje svojo popolno nesposobnost.

Prešli teden je bilo vse avstrijsko časopisje razun slovanskega tako razjarjeno, prinašalo je brez izjeme take serdite članke proti Srbiji, da smo res mislili, da je za Srbijo zadnje uro odbilo. Posebno so glasno in močno upili Madjari, kateri so vselej prvi, če gre za to, da Slovan kako berco dobi. Oni so kar naravnost tirjali, naj se Belgrad okupira po avstrijskih vojaki. In kaj je prouzročilo to upitje. Jedna serbska straža ustrelila je na avstrijski parobrod Maroš, ki je preblizo Belgradski terdnjavi prišel. Iz parobroda hotelo se je streljati na terdnjavo, a kakor bi osoda hotela, počila je po neprevidnosti bomba na ladji in je bilo vsled tega nad 10 oseb ranjenih, izmed katerih so bajé uže dve vmerle. Kaj čudno se nam dozdeva, da imenuje donajska stara „Presse“ madjarsko upitje nad vbogimi Serbi izraz velikega patrijotizma. Kedo bi se tem besedam ne smijal, če bi jih ne bil izjavil oficijozen nemšk list. Mi pa odgovarjamo temu listu, da je res žalostno, da se smatra kot velik patrijotizem vsak čin, ki je obrnjen proti slovanstvu. Kolikokrat so uže Turci prestopili avstrijske meje in na avstrijskih tleh požigali, morili in plenili; kje je tičal tačas nemško-avstrijski in madjarski patrijotizem? Le malo, zares patrijotično mislečih nemških časopisov, registriralo je stvar in spodobno, kakor pristoja avstrijskemu patrijotu, jo razpravljalo, a najbolj odkrito patrijotično pokazalo se je slovansko avstrijsko časopisje; ono ni tirjalo ne okupacije ne drugega žalivega za Turčijo, nego dostojno zadoščenje. Patrijotizem je treba tačas pokazati, kadar je država zares v nevarnosti pred kakim zunanjim sovražnikom, a upitje madjarsko in nemško nad Srbijo smatramo mi kot izvor golega sovraštva. Posebno Madjare naj nikdo ne hvali zaradi njihovega patrijotizma, pokazali so ga dovolj jasno z Italijani ob enem pri Sadovi na Českem leta 1866. Ti ljudje so le tačas polni patrijotizma, kadar gre specifično za madjarsko stvar in korist. Konec tega „intermezzo“ je bil, da je dala Srbija zadostenje, kakoršno le je Avstrija zahtevala, kar je najlepši dokaz, da nima in ni nikdar imela v mislih Srbija žaliti Avstrijo.

Štambulska konferencija zastopnikov vseh velevladij, katera ima konečno rešiti goreče orijentalno vprašanje, imela je svojo prvo sejo, v kateri se je govorilo o podaljšani premirja za 14 dni, v saboto dne 23. t. m.; predsedoval je turški zastopnik Safet paša. Komaj se je zborovanje začelo, vzdigne se na germente topov, katero se je po celem Carigradu razlegalo, turški paša in reče, „da to germente pomenja proglašenje turške ustave, katera bode celo Turčijo prerodila in srečno sto-

čila.“(?) Vsi navzoči zastopniki molčali so k tej enunciaciji turškega paše in to je dovolj pomenljivo. S tem pa je Turčija storila drugi nepremišljeni korak, kateri je tira še bolj gotovo v pogubo. Rusija pokazala se je po svojem zastopniku jako spravedljiva, a na to odgovoril je sultan z imenovanjem Midat paše za velikega vezirja, kateri je prononciran nasprotnik ruskih tirjatev in stvarnik turške objavljene ustave. Angleški zastopnik Salisbury dobro uvideva opravičenost ruskih tirjatev in njih neobhodno potrebnost a zametuje vse turške iluzorične premembe in je bajé uže žugal visoki porti, da bode odpotoval z vsim svojim diplomatičnim spremstvom in z angleškim vojnim brodovjem ter da prepusti Turčijo njeni osodi, če se ne udá sklepom zborajoče konferencije. Salisbury je po tem soditi zares pravičen in dobro podučen mož, kateri dobro vé ločiti turške obljube od dejanskega turškega mišljenja o uredbi reform. Saj tudi ne more biti drugačega prepričanja nikdo, kedor se seznani z novo turško ustavo, katera je taka, s kakošno se ne more skoraj da ne ponášati najbolj ustavna država v Evropi, Anglija. In baš radi tega se ne more imeti upanja do resnobnosti turških obljub. Sicer je pa tudi taka ustava nemogoča iz mnogih družih vzrokov. Najprvje je turška biblija koran, s katerim se ne vjemajo po nikakem proglašene turške reforme. Kako tedaj verjeti na njih uvedenje? Taka ustava je pa tudi nemogoča za tako državo, kakoršna je Turčija, ker niso njeni državljani zreli za njo. Vsi taki in enaki razlogi so jasni dovolj in dokazujejo ničvrednost prekritih turških nakan.—V četrtek imela je konferencija svojo drugo sejo. Kaj se je dogovarjalo in sklepalo, zvedelo se bode v kratkem. Mogoče, da se konferencija uvideča uže za naprej brezuspešnost svojih sklepov vsled proglašenja ustave razide ter da se zaslepljena Turčija zares prepusti zasluženi osodi. Salisbury je bajé tudi imel audijenco pri sultanu, da bi ga pregovoril in se vdal sklepom konferencije. A do tega je malo upanja, kajti Turčija ostane pri svoji termi, konferencije deležniki poberejo svoja šila in kopita in eksekucija nad Turčijo prepusti se Rusiji, katera bode naravnost marsirala skozi Rumunijo v Bulgarijo. Kaj zelo nas poterjuje v tem, da so vsi diplomati ali vsaj ruski prepričani, da konferencija nič ne doseže pri Turčiji, izjava ruskega generala Nikitina ob priliki pregledovanja ruske legije na Serbskem. Rekel je namreč konec svojega nagovora, da se bodo v osmih dneh merili s Turci.

Ker je vojna mej Turčijo in Rusijo po našem menenju neizogibna, hočemo v naslednjem nekoliko izpregovoriti o ruskej vojski katera je deloma zbrana ob rumunskej meji, deloma pa onkraj Kavkaza ob turškej meji mej črnim morjem in kaspiškim jezerom.

I. Verhovni poveljnik vojske, katere namen je Turčijo v Evropi zgrabiti, je veliki knez Nikolaj Nikolajevič in zapoveduje štirim vojnim korom, katere hočemo zaporedoma z njenimi in z divizijskimi poveljniki naštet.

Vojni kor 8. — Poveljnik general Radecky; obstoječ iz 9 div. pešcev (poveljn. Svjatosl. Mirsky), 14. div. pešcev (poveljnik general Dragomirov) in 8. konjiške divizije.

Vojni kor 9. — Poveljnik gen. baron Krüdener III; obstoječ iz 5. div. pešcev (poveljnik gen. Šilder-Sulder), 31. div. pešcev (pov. gen. Veljaminov) in 9. konjiške divizije.

Vojni kor 11. — Poveljnik gen. knez Šahovsky; obstoječ iz 11. div. peš. (pov. gen. Krapovicky), 32. div. peš. (pov. gen. Aller) in 11. konjiške divizije.

Vojni kor 12. — Poveljnik general Wainovskij; obstoječ iz 12. div. peš. (pov. gen. baron Firs), 33. div. peš. (pov. gen. Timolejev) in 12. konjiške divizije.

Vsa ta vojska znaša 132.696 mož, 11.040 konjikov in 432 topov.

II. Pod posebnim poveljstvom je vojska v obrambo ruskih obalov na črnem morji, zapo-

veduje jej namreč knez Barklaj pl. Toly-Weimar. Obstojta pa iz dveh vojnih korov.

Vojni kor 7. — Poveljnik knez Barklaj; obstoječ iz 15. div. peš. (pov. gen. Šostak), 36. div. peš. (pov. gen. Bernokin) in 7. konjiške divizije.

Vojni kor 10. Poveljnik knez Boronov; obstoječ iz 13. div. peš. (pov. gen. Richter), 34. div. peš. (pov. gen. Korv) in 10. konjiške divizije.

Skupaj šteje ta vojska 63.028 mož, 5520 konjikov in 216 topov.

III. Verhovni poveljnik kavkaške vojske je Loris Melihov; ta vojska nij še uredjena po korih, kakor prve dve, radi tega hočemo naštet le posamezne divizije z njihovimi poveljniki.

Poveljnik 19. divizije je gen. Svejev; 20. div. gen. Geiman; 21. div. gen. Petrov; 38. div. gen. Terguzakov; 29. div. gen. Levašov; 41. div. gen. Obklojev; poveljnik divizije grenadirjev je knez Tarchan-Muravov; poveljnik konjiške divizije je pa grof Toulouse Lantree. Vsa ta vojska šteje 113.620 mož, 2464 konjikov in 687 topov. Poleg tega se mora še prišteti tej vojski 1. Kubanskih kozakov 26.820, 2. Terekskih kozakov 6970, 3. Strelcev 4278 in 4. Astrahanskih kozakov 2643. Vseh teh iregularnih vojakov je 36.430 konjikov in 4278 strelcev z 56 topovi.

Razne vesti.

Današnje številki dodana je obljubljen prilog, radi česar in božičnih praznikov se je izdaja te številke zakasnila.

Urednik „Gosp. lista“ g. France Kuralt objavlja v zadnji številki tega lista, da z novim letom ne bode več izhajal „Gosp. list“; ker so se dosedaj capljene strokovnjaške moči složile, da bodo izdajale jeden skupen kmetijski organ, čegar ime se bode glasilo „KMETOVALEC“. Ne bode ga menda nikoga mej našimi Slovenci, ki bi se ne veselili polnim srcem te vesele novice.

Prepričani smo, da složnosti na kmetijskem polju ne bode nič kalilo ter da bodo naši probuditelji na kmetijski ledini v trajno-složno delovali, kajti vsi so odkriti, verli in za narodov blagor vneti narodnjaki. V tem nas toliko bolj poterjuje to, ker kmetijsko polje je neutralno, na katerem se ne sme nahajati kali razpora in nesloge.

Slogi na političnem polju sledi tedaj sloga na kmetijskem polju. Mi iz serca želimo, da bi najboljši sad obrodila na čast našim strokovnjakom in v prid in korist našega naroda! mi želimo in se nadejamo, da zavernejo močje sloge možno in dostojno vsako nakano, ki bi nameravala razdvoj prouzročiti mej njimi; nadejamo se, da ne bodo posnemali protivnikov politične sloge, kateri se nesloge vesele, mené da le v tacih odnosjih jim je mogoče po poveršji plavati in svojo korist loviti na škodo narodovo. Bog živi toraj naše delavce na kmetijskem polju; na mnogaja leta!

Iz Šempasa se nam piše: Po dolgem triletnem pričkanju smo Šempasčanje vendar enkrat tako srečni, da se smemo ponášati z novimi zvonovi. Zvonovi tehtajo le 46 stotov (centov), a imajo lepe in prav prijetne, pa močne glasove, kakoršnih se malokde v naši bližini sliši, tako da je marsikateri ženci due 23. t. m. prvo zvonjenje solzico veselja in radosti v oko privabilo. Smatramo si toraj v dolžnost, da livarno gg. Polli & Comp. javno pohvalimo in vsem našincem priporočamo. Kar odličnost glasa zvonov nekoliko kali, je prenizek zvonik in premajhna oknica v zvoniku.

Zdravilo proti difteriti ali angini. Pri prost kmet. delavec v Adelaide v južni Avstraliji, po imenu Greathead, izušel je sredstvo proti difteriti, katero se bajé jako uspešno rabi. Za odraščene priporočá štiri kapljice močne žveplene kisline, katere se razpusti v do 8 četert z vodo napolnjenem kozarcu. Za otroke zadostuje manj kaplic. Uspeh rabe tega zdravila je bajé nepričakovano nagel, kajti kislina uniči naenkrat vse bolezen prouzročujoče parazite, človek se sklašlja prav hitro in postane popolnoma zdrav. Otroci, kateri so uže umirali, ozdravili so v 10 minutah tako dobro, da so koj zadobili apetit in veselje do igranja.

Prebivalstvo cele zemlje iznaša po najnovejših statističnih datih jedno milijardo (1000 mil.), 423 milijonov in 917 tisoč duš, katere so razdeljene po 51.340.000 štirjaskih milijah suhega sveta; tako da spada na vsako štirjasko miljo 28 duš. V

Evropi spada na jedno štir. miljo 82 duš. — Prebivalstvo Evrope znaša 369.178.300 duš: Azije 824, 548.500 duš; Afrike 199.921.600; Avstralije in Polinesije 4.748.600 in Amerike 85.519.800 duš. Med evropskimi državami ima največ prebivalstva Ruska; šteje namreč 71.730.980 duš; za Rusijo ima Nemčija 42.723.242 preb.; Avstrija šteje 37.700.000; Francoska 36.102.921 in Anglija 33.450.000 duš.

Vabilo na naročbo „Zvona“. Tudi prih. leto bode izhajal „Zvon“, izpremenjen po notranji osnovi in po vnani opravi. Za ekspedicijsko „Zvona“ se bode bolj skrbelo, in mi le obžalujemo, da je prejšnje opravištv tako slabo svoje opravilo opravljalo. Mi želimo, da „Zvona“ ne bode noben omikan Slovenec med svojimi knjigami pogrešal, ker za „Zvon“ bodo pisali najodličnejši slovenski pisatelji: prof. dr. Celestin v Zagrebu; prof. Erjavec v Gorici; prof. Levec, Pieteršnik, Suklje, in Wiethaler v Ljubljani. G. Jurčič bode pisal za „Zvon“ daljšo izvirno povest: Lepa Vida. Pesmi je obljubila gospa Lujiza Pesjakova in vsi drugi najodličnejši slovenski pesniki. Po katerem bode „Zvon“ glasilo slovenske inteligencije, v katerem bo kazala, kaj more iz sebe na slovstvenem polju.

„Zvon“ izhaja 1. in 15. dan meseca; naročnina 4 gld. za vse leto; 2 gl. za pol leta. Napis: Redaction des „Zvon“, Wien, Ottakring, Hauptstrasse 23.

Oče umoril je lastno hčer. 60 letni Jožef Visintin, kmet iz Sovodenj, imel je hčer, katera je z lastnim delom v fabriki prištedila nekoliko denara. — V soboto pred prazniki zahteval je omenjeni oče od svoje hčere nekoliko denara in ker mu ga je ona odrekla, prijel je lastno hčer za vrat in jo toliko časa davil, da jo je zadušil in da je v njegovih rokah ostala mrtva. Nečloveškega očeta ima uže v rokah pravica. V zadnjem času se pač prepogostoma ponavljajo nezasišana hudodelstva; — urok temu je menda, ker ljudje hočejo dobro živeti brez dela in ker tudi mali ljudje posnemajo Offenheime.

Ranjen je bil v pondeljek na solkanski cesti nek čevljar Zottig iz Gorice po enem kmetu. Prvi je pil v gostilni na cesti mej Solkanom in Gorico in ker nij plačal računa ter se branil plačati ga, mu začne kmečki fant, ki je menda pomagal točiti v omenjeni gostilni, nož mej rebra. Ranjenca so takoj odnesli v bolnico in kakor se sliši bo ozdravil, ker rana nij smrtna. Kedaj bodo ljudje rabili praznike za kaj boljšega, nego za pijančevanje.

V Gorici 28. decembra. Društvo „Ginnastica“, katero se menda nij še nikoli produciralo v svoji stroki, telovadstvu, dalo je na božični pondeljek, v goriškem gledišču koncert v korist goriških revežev. — Program telovadcev (?) obsegal je godbo, petje in igro; razpored koncerta je bil srčno slab; vkljub temu je po veliki agitaciji došlo čistih 500 gld. za reveže. Uže zopet imamo novega kandidata za mestno županstvo; govori se, da neka stranka hoče onega gospoda Luzenbergerja, ki je bil letos kandidat Italijancev v slov. velikem posestvu. — Kaj bo še do volitve, ki bo še le čez 7 mesecev, če uže zdaj rastejo kandidatje kot gobe po dežju. Starešinstvo naznanja vsem radovednežem, da je načrt novega mirodvora uže dovršen in da si ga lahko pride vsakdo pogledat na magistrat. Načrt je praktičen in kopiran po drugih mirodvorih, namreč po tržaškem. — Delež bo drago, pa dediči uže plačajo! V Trstu, kakor znano, vlada v mestni hiši „konsorterija“, v Gorici je prav do pičice taka; v Trstu zastopa „konsorterijo“ „Il nuovo Tergesteo“, v Gorici pa „Isonzo“; — Ali nij potem čudno, ko človek čita v „Isonzu“ dopise, bi bičajo tržaško „konsorterijo“? — Ali se „Isonzo“ ne boji, da kak njegov čitatelj ne vskikne: Tout comme chez nous! — Čez praznike imeli smo slabo vreme; sneg je bil pokril bližnje pogorje; a včeraj je nastal mraz in upanje je, da se lepo vreme ustanovi, tako da bomo novo leto začeli pri lepi uri.

Lansko leto so skoro vse čitalnice izključile „Neue freie Presse“ iz svojih prostorov iz znanih uzrokov; vsem čitalnicam voščimo, da bi tudi v prih. letu ostale pri tem, ker doslednost je lepa reč. — Nek gospod, ki je vedno nadzoroval „Slogo“ in poročal tudi na merodajni vladni kraj o njej, bode v kratkem odkodovan za svoje večletno delovanje in za svoja načela.

Iz Tersta se nam poroča, kako slabo je preskerbljeno za javno varnost. Pri belem dnevu človek nij varen svojega življenja, kar se bode marsikomu neverjetno zdelo; in vendar je temu tako, kakor nam sledeči dogodek spričuje. Stražnik javne varnosti pelje tatu v ječo, a v hipu se nabere velika množica pohajčev zahtevajoča, naj malopridneža izpusti. Drug stražnik pride na pomoč in odganja vedno narostočo množico; tat leže na tla in v istem hipu uže je bil v nogo zaboden drugi stražnik, prvi pa hitro za tem v herbet. Jeden uradnik pokaže mag. stražniku, kam je mej tem vtekel tat, a v istem hipu je bil tudi uže zaboden. Magistratni stražnik potegne meč ter se brani pred malopridneži in odvede s težavo tatu v ječo. Uradnik je bajé smertno ranjen, stražnika le lahko. Morivec in štiri drugi tovariši so uže zaperti.

Policija je nad 150 tacihi malopridnežev zaradi noše nožev zaperla in nekoliko Lahov uže čez mejo odpravila. — V našem mestnem oziroma deželnem zboru so bili voljeni vsi stari funkcionarji, katerim je Progresso povišal letne plače, tako da bode imel župan nič manj nego 12.000 gold., tedaj kolikor jeden naših ministrov ali dunajski župan. Da bi vam dobro teknilo Teržacani!

Laškutar iz kraških planjav. — Gotovo bo zanimivalo marsikterega rodoljuba našega milega naroda čitati sledeče verstice, ktere mi je pred nekaterimi dnevi gospod N. N. „kraški laškutar“ v svojem listu v tako klasične, milej italijansčini skoval. Sramota me je res javno objaviti je, kajti še celo dobro v slovenščini podučeni Italijan se bo gotovo v ustnice grizel od jeze, da se Slovenec norca dela i da tako nečastno osramotuje njegov narodni jezik. Res da me je sramota, ali morebiti storim v hasek svoje milej majci, da se i moji bratje ne bodejo posluževali tujih jezikov, kadar bodejo svojim sobratom v rodu liste pisali. Tedaj prosim Vas, gospod urednik, blagovoliše natisniti: Carishimo shinor N. — Gefazo sheperre gorizevuto lashuva Respondenz (ktero sem pa jez omenjenemu v slovenščini pisal) karto, leprego laskushi lasha Purre, ke kvesto ano she molto kativo, emega kota, un altra grazija godovesto, venere, fijo skolaro, di—keforshe, lashepevo kejera in—adsho shetona in—a Gorizia, govudo grade, speshe defarlo venere abasho, gafato—in ordine al Sigr.—ga Promesho, kegavara la lo prego Per adesso non Posho mandarghe altro ke f.—soldi—, le prego kon tuto korre lagabii Pashenza fina al primo di Agoshto no vojo ver al, shuvo dano mi gepagero al shuvo in tereshe. Loshaludo kontuto korre adijo. N. N. Rodoljub.

Konfiskacija. Zadnja številka 49. dvakrat na teden na Dunaji izhajajočega časopisa „Der Osten“ bila je konfiscirana zaradi inserata, v katerem so trije obč. svetovalci mesta Radautz v Bukovini se svojim podpisim odotne odnošaje kritikovali in kateri je bil popreje uže dvakrat brez vsake ovire objavljen.

Kmetija

ne daleč od Gorice v slovenskem kraju, ki obsega vinograde, meje in oranje, vsega skupaj okoli 20 njiv zemlje, kakor tudi pripravno poslopje daje se v najem (štant).

Več se pozvè pri g. France-tu Budal-u v Štandrežu pri Gorici.

Oznanilo.

Zarad sklepanja računov za leto 1876 bode hranilnica, ki je združena s tukajšno zastavljavnico, zaperta od

1. do 15. januarja 1877.

Vendar se bodo dne 5. in 10. januarja zamogla hranilnična opravila opravljati.

Zastavljavnica bode pa zgoraj omenjene dni odperla kakor navadno.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà)

in združene hranilnice

Gorici 19. decembra 1876.

Ravnatelj:

Lovisoni.

TISKARNA MAILING

tiska

VIZITNE LISTKE

po nizkeji ceni, po kakovosti listkov.

Gospodje naročniki zunan Gorice dobé lahko svoje naročene stvari proti poštnemu povzetju (Postnachnahme).

Naša tiskarna ima tudi v zalogi tiskane obrazke kerstnih pisem, ženitvanjskih in mertvaških listov, cerkvenih računov, listkov za spoved i. t. d.

po ugodnej ceni.

!! Od leta 1767 !!

Svetinja za napredek

Svetinja za zaslug

ALBERT SAMASSA,

c. kr. dvorni zvonar izdeljavec strojev in raznoterega orodja pri gašenju ognja v Ljubljani, priporoča p. n. cerkvenim predstojnikom in občinskim zastopom:

Vbrana zvonila

z vso potreščino, kakor jarmi, ojnice, okovi. Zvon tudi 40 centov teže, zamore en mož zviniti; dalje priporoča vse vrste brizgalnic, orodja za gašenje, vodnjake, cerkvene svečnike iz medenine, ventile, šravbe itd. itd.

Občinam in gasilnim društvom, da si zvonove in gasilno orodje lahko omislijo, privolim plačevanje v obrokih.

Diploma pripoznanja

Diploma pripoznanja

!! 14 svetinj !!